

Museumsdirektørens tilbakemelding om framtidig drift av MUSIT

Universitetsdirektørene har bedt museumsdirektørene om i felleskap å vurdere de ulike alternativene for framtidig organisering av arbeidet med museenes samlingsdatabaser, og gi en anbefaling til valg av framtidig modell for drift og utvikling.

Museumsdirektørene møtte til et Teams-møte fredag 16.10 og diskuterte de ulike alternativene. I møtet ble de fem alternative modellene for framtidig drift og utvikling av MUSIT diskutert. Det ble raskt klart at det kun er to reelle alternativer: alternativ 2 og alternativ 5, og videre i notatet vil kun disse alternativene behandles. Det er imidlertid ikke enkelt eller uproblematisk å velge mellom alternativ 2 og 5, og begge har både fordeler og ulemper.

I anbefalingen fremgår det at museumsdirektørene ikke kan stille seg samlet bak et av alternativene, men vurderer disse ulikt. Museumsdirektørene er likevel enige om at en nasjonal løsning og et nasjonalt samarbeid der alle universitetsmuseene er med, er det beste for MUSIT. Begge alternativene vil sikre nasjonalt samkjørte datasett. Museumsdirektørene stiller dermed samlet bak at vi ønsker et fortsatt samarbeid i forlengelsen av det gode faglige samarbeidet gjennom mange år. Hverken alternativ 2 eller 5 røkker ved dette prinsippet.

Alternativene

For enklere å forstå den videre diskusjonene av alternativ 2 og 5, er det vesentlig å få fram at flere museumsdirektører uttrykker en usikkerhet knyttet til USIT slik de kjenner det per i dag, og USITs styring og organisering. Enkelte direktører mener det hefter større usikkerhet til styringen av prosjektet generelt.

Alternativ 2

Fordelene som flere museumsdirektører trekker fram ved alternativ 2, er en profesjonalisering av IT- og systemkunnskap som behøves for raskt og effektivt kunne utvikle MUSIT i henhold til universitetsmuseenes framtidige ønsker. En ekstern aktør med solid erfaring fra systemutvikling innen digital samlingsforvaltning vil være avgjørende for langsiktig satsning på dette feltet. Alternativ 2 oppfattes av flere direktører som framtidsrettet og å innebære en tydelig profesjonalisering av det digitale samlingsarbeidet ved museene. Innenfor de naturvitenskapelige samlingene har en noe erfaring med dette allerede og vi vil kunne bygge videre på det arbeidet. Imidlertid har vi lite erfaring innenfor de kulturhistoriske samlingene. Alternativet medfører at vi må jobbe med hvordan vi skal organisere det nasjonale samarbeidet slik at vi får en god driftsorganisasjon.

Usikkerheten til dette alternativet knytter seg i hovedsak til at det skal kjøpes løsninger eksternt og at det ikke er gjort realitetsvurderinger av hvordan dette vil komme til å fungere. Dermed er det vanskelig å forutsi konsekvenser av dette valget. Det eksisterer få

ferdiggutviklede systemer for kulturfeltet, det må derfor gjøres et større utviklingsarbeid for disse samlingene. Dette alternativet krever også en ytterligere utredning og det knytter seg store kostnader til dette. Overføringen av kunnskap til ny aktør vil være tidkrevende. En forutsetning for alternativ 2 vil være et fortsatt godt samarbeid mellom universitetsmuseene om digitalisering av våre vitenskapelige samlinger.

Alternativ 2 vil trolig innebære en splitting av databaser for natur og kultur, og en må gå bort fra felles løsninger. Imidlertid vil dette trolig tvinge seg frem som en måte å jobbe på i framtiden uansett hvilket alternativ som velges. Det viktige er at kultur- og kulturfeltet sidestilles og at begge felt får en tilfredsstillende fremdrift uavhengig av systemene som benyttes.

Alternativ 5

Fordelene vedr alternativ 5, er at dette er et allerede velkjent system som nyttiggjør de investeringene som allerede er gjort i systemutviklingen. Det vil basere seg på MUSIT erfaringene, men nå med UiO som systemeier. Dette alternativet vil kunne trekke på den opparbeidede kompetansen som finnes i USIT og det vil ikke være behov for innkjøp av eksterne løsninger. USIT har god kjennskap til og kunnskap om MUSIT og behovene universitetsmuseene har. Enkelte av museumsdirektørene mener at det også er en fordel at eierskapet av MUSIT flyttes til museumsdirektørene – og vil gi muligheter for tettere involvering og forenkling av strukturen. I dag er det for mange nivåer og uklare roller innad i MUSIT. Det knyttes imidlertid en usikkerhet til hvordan denne organisasjonen vil fungere i praksis når UiO vil overta som systemeier og påtar seg den daglige driften av dette.

I alternativ 5 vil det i større grad være mulig å realisere en felles løsning for natur og kultur slik det har vært jobbet med i mange år. Men det vil trolig bli nødvendig med delte løsninger uansett, siden en innen natur allerede jobber med eksterne løsninger.

Innvendingen mot alternativ 5 knytter seg særlig til USIT, og alternativet gir ingen indikasjoner på hvordan kjente utfordringer, som for eksempel utviklingsfart, skal løses. Det er heller ikke skissert i alternativ 5 hvordan en tenker seg at ny organisatorisk struktur skal løse problemene som i dag eksisterer i USIT. Dagens utfordringer med USIT oppfattes av direktørene å ikke kun å være organisatoriske, funksjonsdyktighet anses også som et stort problem. Samtidig påpekes det at MUSITS styringsmodell også er en utfordring. Det stilles også spørsmål ved om USIT klarer å være nok fremtidsrettet i et fagfelt der utviklingen går raskt. Det følger også en betydelig kostand til utviklingen av USIT, og erfaring tilsier at utviklingstakten er for langsom.

Museumsdirektørene ved NTNU, UiS og UiT er skeptiske til alternativ 5 og stiller spørsmål om USIT vil kunne levere det som behøves. Museumsdirektørene ved UiO ser en vilje i USIT til å gjøre de endringer og gjennomføre de prosesser som må til, og har tro på at USIT vil kunne levere på det nivået som MUSIT krever.

Oppsummering

Museumsdirektørene vurderer alternativene ulikt, og stiller seg derfor ikke samlet bak en anbefaling.

Museumsdirektørene ved NTNU, UiS og UiT anbefaler alternativ 2 og ser dette som den mest framtidsrettede løsningen og som det må jobbes videre med i MUSIT.

Museumsdirektørene ved UiO anbefaler alternativ 5 basert på den utviklingskompetansen som eksisterer i USIT og der UiO påtar seg ansvaret for koordineringen av arbeidet i MUSIT videre. Museumsdirektøren ved UiB anbefaler alternativ 5 med forutsetning om at detaljer knyttet til dette kan og må drøftes.

Tromsø, 23. oktober 2020

Lena Aarekol, direktør Norges Arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag, UiT

Ole Madsen, museumsdirektør Arkeologisk museum, UiS

Håkon Glørstad, museumsdirektør Kulturhistorisk museum, UiO

Jan Terje Lifjell, fungerende museumsdirektør Naturhistorisk museum, UiO

Henrik Von Achen, museumsdirektør universitetsmuseet i Bergen, UiB

Reidar Andersen, museumsdirektør Vitenskapsmuseet, NTNU